Anul II. nrul 10. Apare în I. și 15. a fiecărei luni. Budapesta 1. junie 1903.

Abonamentul:
1 an: ... ... 2 coroane
½ an: ... ... 1 coroană
Un numer: 8 fileri
Abonamentul să se trimeată cel puțin pe ½ an.

# VOINȚA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Foaie pentru poporul muncitor Român.

Redacția și administrația:
Szabad Szó
BUDAPESTA,
VII., István-ut 67.
Aici să se adreseze tot felul de scrisori și bani.

**Atent!!! Dela I. maiu am schimbat locuință. Adresa noastră dela I. maiu e asta: Szabad Szó Budapest, VII., Istvan-ut 67. Aici să se trimeată tot feliul de scrisori și bani.**

## Serbătoarea limbelor de foc.

. . . Și »spiritul sfânt« a întrat în inimile apostolilor lui Isus Christos. Și apostolii cu „limbă de foc“ predicau vorbele mântuitoare ale Domnului.

Și pe unde au umblat limbele de foc lumină a întrat în capul celor întunecați, nădejde în inimile celor supěrați și dragoste a cuprins locul dușmăniei.

Și apostolii s'au dus în lumea întreagă și pretutindenea duceau cu sine dragoste și îndestulire.

Și au căzut păgânii. Impěratul puternic din Roma, cu numele Nero, a trebuit să cadă, căci a fost păgân, și creștinătatea a trebuit să vină în locul păgânilor. Dragoste a trebuit să vină în locul dușmăniei. Indestulire în locul nemulțămirei.

Și a venit lumea noauă. Căci apostolii, cari erau economi, îndustriași, lucrători: cu limbă de foc au predicat vorbele Mântuitoriului.

Și pe unde a trecut apostolul cu limbă de foc, a trebuit să piară ce-i rěu și dușmănesc. Chiar și Nero, puternicul împěrat păgân a trebuit să cadă la sěrbătoarea limbelor de foc, sěrbătoarea Rusaliilor.

Și toate s'au schimbat. Pace, dragoste și îndestulire a fost pe păměnt . . .

*

De mult a fost așa.

De atuncia lumea iar s'a făcut păgână. Zădarnic și-a trimis Isus Christos razele pe pămênt. Oamenii au fost slabi, au răbdat, ca cei mari, cei puternici să sě îmbogățiască și să cuprindă puterea. S'a schimbat lumea de atunci. Nemernicii au sucit învěțăturile feciorului din Nazaret și au tras haznă din aceea. Astfel unii îs mari, alții slabi și sěraci.

Durere iară suntem acolo, unde am fost înainte de ce ne-a luminat Isus cu ințelepciunea și sciința lui.

Și iar s'a început calvaria oamenilor apěsați și iar unii joacă în bani, alții suspină de chinuri, iar este lumea păgînă.

Dar iar a venit în ceata celor apăsați, jăfuiți și chinuiți, între cei plini cu suspine și cu inima rănită, iar a venit **spiritul sfânt.** Pe limba noastră acest spirit sfânt sě chiamă: **socialdemocrație.**

Și acest spirit iară a cuprins pe apostoli, cari sě împrăștie în lumea întreagă și cu limbă de foc predică, ce au învěțat dela spiritul sfânt:

— »Iubire, dragoste să fie între oameni. Egalitate să fie. Să nu fie nici domn, nici slugă. Numai acela să mânce, cine lucră. Nime să nu trăiască din osteneala altuia. Frați să fie muncitorii din lumea întreagă, fie-să aceia de ori-ce nație sau lege. Și piară trântorii.“

Acestea le predică apostolii socialdemocrației cuprinși de sfântă însuflețire în țara întreagă. Azi îi scuipă, și blastămă pe acesti apostoli adevěrați, dar ei nu-și lasă nădejdea, ei au să invingă. Și atâta vor predica apostolii socialdemocrației cu limbă de foc, că vor cădea păgânii nostri și vor învinge cei drepți, socialdemocrații. . .

Și în ziua »limbelor de foc,» la Rusalii, despre asta vor povesti lucruri adevěrate acesti apostoli cu limbă de foc. . . .

## Măcelul din Șepreuș.

— Adunare mare în Budapesta. —

Au murit 6 nevinovați în Șepreuș de pușca gendărmărească. A curs sânge nevinovat. Și întrebăm, că pentru-ce a curs? Puterea tace. Puterea nu rěspunde. Dar noi nu lăsăm să treacă lumea peste treaba asta. Nu. Noi voim, ca cei, cari îs de vină să nu poată durmi. Și în somn să vadă cadavrul sângeros a jertfelor nevinovate.

Partida socialdemocrată reorganisată din Ungaria a ținut luni în 25. maiu adunare mare în Budapesta și acolo s'a spus adevěrul despre trebile din Șepreuș. Voim, ca să deschidem ochii lumei. Și nu voim, ca aceia, cari au făcut să curgă sânge în Șepreuș să capete medalie, ci pedepsiți să fie și să piară.

Dreptate voim și vom lupta pentru ea.

**Socialdemocrația să se întăriască la Rusalii!**

Iată cum a decurs adunarea din Budapesta:

In 25 maiu partida noastră a ținut adunare mare în Budapesta, ca să-și ridice cuvêntul în contra acelora, cariau făcut măcel în Șepreuș între frații nostri Români. Nu vom suferi noi, ca unii, cărora nu le place, că cei apăsați își caută dreptatea, să pustiiască oamenii adeverați. Este destul că ne scot bucătura din gură, acuma nu ne lasă nici să trăim?

Hotelul Poós a fost plin de frați și îmbulzeala era așa de mare, încât mulți trebuiau să iasă afară. Președinte a fost ales fratele: Joan Poór, iar notar: Ludovic Német

Fratele Juliu Rosa a vorbit despre cruzimile și nedreptățile, ce s'au întîmplat în Șepreuș. Ochii celor de față s'au umplut de lacrămi, când s'a cetit scrisoarea fraților din Șepreuș, în care ne descriu ei, că cum și în ce mod a decurs alegerea sângeroasă. A făcut amintire și despre aceea, că foile domnilor în ce mod rușinos atacă partida noastră și pe frații nostrii adeverați din Șepreuș, cari îs atât de nemernici, că s'au făcut socialdemocrați însuflețiți. Vezi bine, în ochii Domniei-lor e păcat mare, să fii socialdemocrat. A vorbit și despre deputați, cari în casa țerei tac din gură și nuși ridică cuventul, când sângele cetățenilor se varsă în vreme de pace, pe mod nedrept. A rugat pe cei de față, ca să aducă hotărire, că blăstămați îs aceia, cari au alungat poporul adeverat din Șepreuș în pușca gendarmilor.

Așa s'a hotărit.

Au mai vorbit frații Joan T i c o r a, B. U g h i, Francisc B e l l e r, R. K ö r m e n d i și fratele A. G e r s t e n pe limba nemțească: toți au cerut, ca să se resbune versarea de sânge din Șepreuș.

»Dacă eu aș omori pe cineva — a zis un orator — m'ar spânzura, dar gendarii pot omori 6 oameni și capătă medalie. Asta nu o suferim.«

Frații au fost chemați, ca să se organiseze în semnul socialdemocrației, ca să fim mulți și puternici și atunci ne vom putea apăra.

In fine președintele, fratele Joan Poór cu ochii plini de lacrămi a descris soartea Șepreușenilor și rugând pe frații cei de față, să meargă acasă în linisce, a ridicat adunarea.

Astfel a decurs adunarea mare din Budapesta, unde a fost vorbă numai despre soartea Șepreușenilor.

*

Sângele Șepreușenilor ne-a învețat, că puterea vrea să ne pustiiască. Dar să n'aibă noroc să-și ajungă ținta. Pentru socialdemocrație vom lupta noi, cât vom trăi, dar adeverul nu-l vom lăsa. Organisa-vom întreg poporul la luptă adeverată, luptă pentru dreptate. Acuma tăcem. Nu ne batem cu puterea nici cu pușca gendărmărească, dar când 3 milioane de Români vor fi sub steagul socialdemocrației, oare unde va fi puterea?...

## Ce voesc socialdemocrații?

— PROGRAM. —

rostit de **Mezőfi Vilmos** la o adunare.

Nu am venit cu pompă, nici cu domnii dela stăpânire, am venit ca om simplu, singur: fiindcă dreptatea-i simplă și numai minciuna îmbracă haine strălucitoare. Am venit între voi pentru cinstea partidei, ca să vě spun, că este o idee sfântă și vecinică, care va mântui omenimea de apăsare, o idee, care te face mândru, care-ți face bucurie: **socialdemocrația.** Am venit să vě spun, că poporul din țara noastră este apăsat și ne vom prăpădi cu toții, dacă în casa țěriĭ nu vor fi aleși și membri ai partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria, cari ar povesti durerile poporului, ca acelea să sě vindece.

Și am să vě spun, că pentru-ce cred eu așaceva. Inainte de toate vě întreb, că oare sunteți îndestuliți cu starea voastră? Aveți toate pentru traiu?

Eu așa sciu, că n u.

Ori și unde mě uit, numai neîndestulire věd, căci foamete este în țara noastră. Oamenii mici, economii, indrustriașii, neguțătorii, proprietarii mici pier, dispar, iar bogații sě înavuțesc. E blăstămat românul. Orbit-a și nu vede, cum pier oamenii. Cari înainte de aceea au fost gazdele lor, acum merg la slugie.

Economii sěrăcesc, iar proprietarii mari sě înavuțesc. Așa pătesc și industriașii mici: azi e meșter, mâne n'are ce să mânce. Și ne pustiim zi de zi.

Și dacă gazdele sěrăcesc, nici lucrătorii n'au soarte mai bună. Unul trăesce dela celalalt. Avuția proprietarilor mari îl apasă pe unul, ca pe celalalt. Acum îs doi ani s'a aflat, că în țara noastră dintre 19 milioane de oameni 5 milioane îs slugitori, zileri, cari trăesc de pe o zi pe alta și astăzi nu sciu, că ce vor îmbuca mâine. Și sě mai vorbesc despre soartea economilor și industriașilor? Scim cu toții, că amară și plină de něcaz li-e viața.

Vedem, că an de an tot mai mulți sě duc în America, pentru-că în țara asta nu-și pot câștiga pâne. Și oare câți stau fără de lucru? Numai în Pesta umblă 50—60 mii de oameni fără lucru. Și acuma ne putem închipui că cum e în țara întreagă?

(Va urma în numerul viitor.)

## Apel.

S'a născut »Voința Poporului,« ca fără teamă și frică să spună dreptatea în ochii fariseilor și oamenilor de nimica. »Voința Poporului« luptă pentru voința poporului, pentru fericirea și înaintarea lui. Nu sě teme de nime și fără teamă spune trântorilor să piară de pe fața pământului. »Voința Poporului« strigă:

Numai acela să mânce, cine lucră!

Cine nu lucră, acela piară!!

Durere numai odată în 2 sěptămâni poate rěsuna glasul nostru. Și ăst mod multe lucruri adeverate nu sě pot scrie în foaie.

Despre multe lucruri tăcem, căci n'avem loc să le scriem toate.

Am vrea, ca cel puțin în fiecare duminecă

**Sum apostolul socialdemocrației!**

odată să rĕsune glasul puternic al »Voinței Poporului,« ca să tremure trântorii, cari îs la putere.

Dacă fie care abonent dela »Vointa Poporului« va mai câștiga unul, dela toammă foaia noastră va apărea în fie-care dumineca.

Pe lucru dară și rĕspândiți »Vointa Poporului.«

Costă

pe 1 an 2 coroane
pe $^1/_2$ an 1 coroană.

Adresă: **Szabad Szó Budapest, VII., István-ut 67.**

## TRIBUNA POPORULUI.

### Cântecul proletarilor.

(Se cântă, ca »Deșteaptă-te române!«)

Te scoală proletare, din somnul tĕu de moarte
Din trista amorțeală, ce firea ți-a cuprins.
Incearcă-te sĕ scuturi și jugul grelei soarte
Și lanțul greu cu care de veacuri ești incins,

De-acuma inainte arată proletare
Că n'au sĕcat in tine nici viață nici puteri,
Avêntul tĕu se curme gândirile amare
Și razele speranței, durerile de ieri!

Inalță a ta privire, te uită cu mândrie:
Amară'ți-e viața dar sufletul curat,
Rĕsare 'ncet o lume, lipsită de robie
Și liber este acela, ce azi e apăsat.

Pricepeți soartea voastră și flacăra unirei
Pĕtrundă-vĕ in suflet și incă ne'ncetat,
Aprinși de dorul luptei, de ținta desrobirei,
Strigați cu hotărire: destul am indurat!

Și nu ve verse lacrimi privirea intristată,
Când plângeți de durere, și trêntorii zimbesc,
Ci strige fie-care, că pânea i-e furată,
De trândavii nemernici, de cei ce nu muncesc!

Când toate-s rodul muncei, de ce cu nepăsare,
Când vi-se fură munca plecați privirea'n jos!
Destul ați stat in jugul nevoilor amare,
Necinste e robia și jugul rușinos!

Tu lume proletară, voi brațe muncitoare,
Luptați olaltă viața in lume se clădiți,
Nici ura se nu fie, nici guri fără mâncare,
Nici trântori fără grijă, nici sclavi nenorociți!

Cu steagul roșu in frunte, in semn de desrobire
In cete mari ve strîngeți, vĕ organisați,
Aprinși de aceeași țintă a lumii mântuire,
Cu gândul fiți alături, și'n inimă uniți!

(V. P.)

**Steagul.** Steagul (zaslăul) nostru: este cel roșu- Roșu, căci toți muncitorii din lumea întreagă, suntem frați. Culoarea roșie este viața, puterea, culoarea viitoriiului. Arată, că lumea, pentru care luptă socialdemocrații va fi plină de bucurie, căci libertate, egalitate și frățietate va domni pe pămênt. Și frați vor fi toți muncitorii, trântorii vor peri. In multe locuri solgăbirăii cu vederea scurtă nu lasă să sĕ poarte zaslăul nostru. Nu ne mirăm, pentru că, dupăcum sciți bivolul sĕ teme de culoarea roșie. Și apoi câți solgăbirăi sunt cari îs mai rĕi, ca bivolul. (Cinstim pe cei cinstiti.) Dar să nu vĕ supărați. Unde nu vĕ lasă, să purtați zaslăul roșu pe stradă, acolo să-l purtați în inimă. Aș vrea să vĕd pe solgăbirăul, sau pe gendariul acela, care scoate din inimile voastre dragostea către socialdemocrație. Peste inimile voastre voi sunteți domni.In inimă purtați dară dragostea către socialdemocrația sfântă.

**Librăria noastră.** Fiind-că mulți frați caută cărți, **Szabad Szó** a deschis o librărie în Budapesta. Adresa este: Szabad Szó könyvkereskedése Budapest, VII. István-ut 67.

**Păziți-ve de hoheri** In multe locuri cu pușca vrea să scoată puterea din noi socialdemocrația. Ne batjocoresc, ne blastămă, numai, ca să poată scoate o vorbă rea din gură. Va veni vremea, când nu ne vor putea batjocori și atunci nu vom avea să răbdăm. Acuma să asteptăm.

**Ce scriu domnii despre noroc?** Norocul este un uncheaș bĕtrân bĕtrân c'un singur ochiu în creștetul capului Moș Noroc, avea și el, biet, un copil voinic și frumos ca un leu tinĕr. Odată, nu știu cum s'a întêmplat, și-a perdut băiatul. De atunci uncheașul aleargă fără preget prin lume, câutându-și pretutindeni odorul: prin sate și orașe, prin ape și codri. In goana luĭ neînteruptă pune mâna pe câte un om, așa pe dibuite, și credênd că e fiiul sĕu, începe a'l ridica încet-încet, îl ridică tot mai sus, îl ridică mereu, până îl aduce în dreptul singurului sĕu ochiu din creștet. Când vede, că nu e fiiul sĕu, asvêrle de acolo de sus cu atâta furie pe cel ridicat, că nu se mai alege nici pulberea de el, Moș Noroc pornește apoi mai departe sĕ caute pe copilul perdut. Numai cât norocul ăsta nu și caută copilul intre sĕraci.

**Raiul.** Preotul reformat Kósa din Mezőtur într'o predică a vorbit despre raiu. Jată ce a zis părintele: „Trebue să fim în curat cu aceea, că ce a înțeles Isus sub cuvêntul raiu? Pentru-că oamenii vorbesc câte-toate despre raiu. Unii cred, că raiul, despre care a vorbit Domnul credincioșilor seĭ, este ceva așa de măiestos, încât în viață trebue să rabzi nevoi, lipsă și chinuri, numai, ca după moarte să ajungi în raiu. Christos nici odată n'a zis așa ceva. Christos ne-a învĕțat, ca pe pămênt să fie fericit și mulțămit fie-care om." Frumos a vorbit părintele din Mező-Tur. Laudă și cinste i sĕ cuvine.

Sunt proști și necinstiți, cari zic, că noi socialdemocrații n'avem Dumnezeu, n'avem Chris-

tos n'avem lege, suntem păgâni și dușmanii preoților.

Minciună !

De mai multe ori am scris noi, că cinstim amintirea lui Isus Christos, pe care păgânii l'au rĕstignit, pentru-că a predicat dreptate, adevĕr și dragoste. Dar noi nu sucim învĕțăturile preamărețe ale lui. Și pe preoți, cari vorbesc, ca părintele Kósa și cu dragoste curată predică învĕțăturile lui Isus, iĭ cinstim din inimă și ne descoperim capul înaintea lor.

— **Atent**!! Cine trimite bani, binevoiască și scrie pe mandatul postal, că pentru ce trimite banii.

— **Scrisori**: întrebări, cereri către partidă sunt de a se adresa: Szabad Szó, Budapesta VII., István-ut 67. Aic a este localul partidei și de aici secretariul dă sfaturi in ori-ce afacere. Banii să se trimeată pe adresa: Szabad Szó, István-ut 67.

— **Abonamentele** să se trimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest, István-ut 67.**

## CRONICA.

### Dimitrie Hulbert.

Un frate bun și adevĕrat am perdut. După cum ni sĕ scrie: fratele Dimitrie Hulbert din Fekete-Bátor a fost omorit de nesce oameni nemernici. Judecata s'a pornit.

In veci amintirea lui.



## ADUNARI.

**Adunare în Kurtics.** Dumineca trecută s'a ținut adunare mare în Kurtics. Inainte de amiazi la 10 oare s'a început adunarea. Fratele Salușinsky din Budapesta a vorbit despre dorințele socialdemocraților. A vorbit despre starea amărită a poporului Român și a arătat, că singur în tabera partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria poate lupta poporul pentru înaintarea lui. După vorbele însuflețitoare ale fratelui Salușinsky, fratele Vecieri din Arad în limba maghiară a vorbit despre aceea, că ce-i socialdemocrația. Adunarea a decurs intr'o însuflețire mare, toți frații din Kurtics au fost convinși, că adeveruri îs celea spuse. Am vrea, ca frații din Kurtics toți să se alăture de socialdemocrație și să se organiseze. Dacă ei vor respândi și »Voința Poporului«, credem, că ei vor fi puternici în socialdemocrație. Inainte fraților din Kurtics! La adunare președinte a fost fratele Mihaiu Zăcharie.

**Adunare în Beél.** In Beél a fost Dumineca la 24 Maiu o adunare foarte frumoasă. Pe fratele Auer Gusztav l'au așteptat la gara din Beél cu călareți și cu steagul roșiu. Așa s'au dus in Beél, unde adunarea a fost la orele 10 a. m. Fratele Auer int'ro cuvîntare frumoasă a esplicat devisele și învețăturile mărețe ale socialdemocrației. Frații au fost convinși despre cele zise, ceea-ce s'a vezut din aceia, că toți frații într'una au strigat să trăiască. Cuvîntarea a fost spre cinstea fraților din Beél, carĭ s'au purtat foarte liniștiți La adunare au luat parte frați din 25 de comune în numer de vreo 5 m.i. Așa adunare frumoasă și lini ștită. Ca în Beél să fie în toate părțil țerei.

**Adunare în Mácsa.** Mulți au fost de față la adunarea, ce s'a ținut Dumineca în Mácsa. La 3 oare s'a început adunarea. Președinte a fost ales fratele Ț. Vasalie. Fratele Salușinsky din Budapesta a vorbit despre trântorii, cari apasă poporul apăsat. A vorbit după aceasta despre socialdemocrație, care singură luptă într'adever pentru popor. După aceea Czabai și Vecieri din Arad vorbesc ungurește despre socialdemocrație. Cei de față au cunoscut dreptățile rostite și plini de însuflețire s'au dus acasă, fiind convinși în inimă, că numai prin socialdemocrație își poate ajunge Românul înaintarea. Sus fraților din din Mácsa!

**Adunare în Repszeg.** Dumineca drecută s'a ținut adunare de popor în comuna Repszeg. A fost acolo mulțime mare. Fratele Chiș Juon a esplicat principiile socialdemocrației. Ideia noastră e plantată bine în Repsig. Acolo fie-care om este socialdemocrat, sciind, că numai așa se poate aștepta înaintarea poporului apăsat și jăfuit. Inainte fraților die Reps g!

**Adunare în Ó-szt-Miklós.** Frații din Ó-szt-Miklós au ținut dumineca trecută conferință, la care fratele Auer din Budapesta a esplicat, că ce adeveruri respândesce socialdemocrația.

## POSTA POPORULUI.

• Deaici încolo numai acelora le vom rĕspunde, cari alătură în epistolă și timbru (ștempel) pentru rĕspuns.

**L. P. Talpas.** Pentru-ce tăcere așa adâncă?

**H. V. Kalácsa.** Alapszabály veți primi peste câte-va zile.

Editor și redactor responsabil: Mihaiu Brânduș.

Tipografia Ștefan Nagel

Budapesta, VII., Vörösmarty-utcza 17.

## ANUNȚ.

Pentru anunț nu luăm responsabilitate.



**Abonați Voința Poporului!**